

Suvestinė redakcija nuo 2019-01-02 iki 2019-06-30

Istatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [55-1049](#), i. k. 0941010ISTA000I-533

Nauja įstatymo redakcija nuo 2008-10-01:

Nr. [X-1722](#), 2008-09-15, Žin., 2008, Nr. 113-4290 (2008-10-01), [atitaisymas](#) skelbtas: Žin., 2011, Nr. 45

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIETOS SAVIVALDOS
ĮSTATYMAS**

1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS****1 straipsnis. Įstatymo tikslas**

Šio įstatymo tikslas – skatinti ir plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą.

2 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato savivaldybių institucijų sudarymo ir veiklos tvarką įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, apibrėžia vietos savivaldos principus, savivaldybių institucijas ir jų kompetenciją, funkcijas, savivaldybės tarybos nario statusą, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindus.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

**AŠTUNTASIS SKIRSNIS
ATSTOVAVIMAS GYVENAMŲJŲ VIETŲ VIETŲ BENDRUOMENĖMS****33 straipsnis. Seniūnaičio statusas**

1. Iš gyvenamųjų vietovių ar jų dalių yra sudaromos seniūnaitijos. Seniūnaitijos sudaromos nepriklausomai nuo to, ar steigiamos seniūnijos, ar nesteigiamos. Seniūnaitijų sudarymo projektą tvirtina meras savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu.

2. Seniūnaitijų gyventojai, turintys teisę rinkti šios savivaldybės tarybą, šio įstatymo ir savivaldybės tarybos nustatyta tvarka renka gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovus – seniūnaičius. Seniūnaitis renkamas 3 metams. Seniūnaitis dirba visuomeniniais pagrindais.

3. Seniūnaičio rinkimų datą, suderinęs su savivaldybės administracijos direktoriumi, skelbia seniūnas. Jeigu seniūnijos neįsteigtos, seniūnaičio rinkimų datą skelbia savivaldybės administracijos direktorius. Seniūnaičio rinkimų data skelbiama ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų. Seniūnaičio rinkimų data, rinkimų būdas ir kita aktuali informacija apie seniūnaičio rinkimus skelbiama savivaldybės interneto svetainėje, viešai savivaldybės ir seniūnijos patalpose, skelbimų lentose (ten, kur jos oficialiai įrengtos) ir vietinėse ar regioninėse visuomenės informavimo priemonėse.

4. Kandidatus į seniūnaičius gali siūlyti tik tos seniūnaitijos, kurioje renkamas seniūnaitis, gyventojai, bendruomeninės organizacijos.

5. Kandidatu į seniūnaičius gali būti pilnametis seniūnaitijos gyventojas, deklaravęs gyvenamąją vietą toje seniūnaitijoje, kurioje jo kandidatūra siūloma į seniūnaičius.

6. Seniūnaičiu negali būti renkamas asmuo, kuris:

1) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;

2) yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys.

TAR pastaba. 6 dalies nuostatos dėl apribojimų asmenims būti renkamiems seniūnaičiais taikomos tik po įstatymo Nr. XII-2494 įsigaliojimo (2017-01-01) renkamiems seniūnaičiams.

7. Seniūnaičiu negali būti renkamas tos savivaldybės tarybos narys, savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės kontrolierius, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.

TAR pastaba. 7 dalies nuostatos dėl apribojimų asmenims būti renkamiems seniūnaičiais taikomos tik po įstatymo Nr. XII-2494 įsigaliojimo (2017-01-01) renkamiems seniūnaičiams.

8. Seniūnaičių negali būti renkamas asmuo, kuris teismo pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje.

TAR pastaba. 8 dalies nuostatos dėl apribojimų asmenims būti renkamiems seniūnaičiais taikomos tik po įstatymo Nr. XII-2494 įsigaliojimo (2017-01-01) renkamiems seniūnaičiams.

9. Seniūnaitijose, kuriose gyvena ne daugiau kaip 500 gyventojų, seniūnaičiai paprastai renkami gyventojų susirinkime, kurį savivaldybės tarybos nustatyta tvarka organizuoja seniūnas. Jeigu seniūnija neįsteigta, gyventojų susirinkimą organizuoja savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas valstybės tarnautojas. Seniūnaitis renkamas balsuojant. Išrinktas seniūnaičiu laikomas tas kandidatas, kuris surinko daugiausiai susirinkime dalyvavusių gyventojų balsų.

10. Seniūnaitijose, kuriose gyvena daugiau kaip 500 gyventojų, seniūnaičiai paprastai renkami savivaldybės tarybos nustatyta tvarka apklausiant gyventojus. Išrinktu seniūnaičiu laikomas daugiausiai balsų per apklausą gavęs kandidatas.

11. Rinkimai laikomi įvykusiais, jeigu rinkimuose dalyvauja ne mažiau kaip 5 procentai seniūnaitijos gyventojų, turinčių teisę rinkti seniūnaitį. Neįvykus rinkimams, pakartotiniai rinkimai organizuojami ne vėliau kaip po 2 mėnesių. Pakartotiniams rinkimams netaikomas šioje dalyje nustatytas reikalavimas dėl rinkimuose dalyvaujančių gyventojų skaičiaus.

12. Išrinktam seniūnaičiui ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po rinkimų įteikiamas savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytos formos seniūnaičio pažymėjimas, kuriame įrašomi šie duomenys:

- 1) seniūnaičio vardas ir pavardė;
- 2) savivaldybės, seniūnijos (jeigu ji yra įsteigta) ir seniūnaitijos, kurios gyventojų atstovu asmuo išrinktas, pavadinimas;
- 3) išrinkimo seniūnaičiu data.

13. Seniūnaičio pažymėjime turi būti seniūnaičio atvaizdas (nuotrauka). Seniūnaičio pažymėjimas turi būti pasirašytas mero. Seniūnaičio pažymėjimas nėra asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas.

14. Seniūnaitį atšaukia iš pareigų savivaldybės administracijos direktorius, jeigu nepasitikėjimą seniūnaičiu pareiškia ne mažiau kaip 5 procentai seniūnaitijos gyventojų, turinčių teisę rinkti seniūnaitį. Seniūnaičio atšaukimo tvarką nustato savivaldybės taryba.

15. Jeigu seniūnaitis atsisako savo įgaliojimų, yra atšaukiamas iš pareigų arba negali eiti pareigų dėl ligos ar dėl kitų priežasčių, organizuojami nauji seniūnaičio rinkimai.

16. Seniūnaičiui su jo, kaip seniūnaičio, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Šios išmokos dydį ir atsiskaitymo tvarką nustato tos savivaldybės taryba.

33 straipsnio redakcija taikoma savivaldybėse, kuriose į pirmą posėdį susirinko 2019 metais išrinktos savivaldybių tarybos:

33 straipsnis. Seniūnaitijų sudarymas ir seniūnaičio statusas

1. Iš gyvenamųjų vietovių ar jų dalių (vienos ar kelių bendras ribas turinčių gyvenamųjų vietovių, vienos ar kelių bendras ribas turinčių gyvenamosios vietovės dalių) yra sudaromos seniūnaitijos. Sudarant seniūnaitijas, seniūnaitijos gyventojų, susietų kaimynystės ryšiais ir poreikiais, skaičius paprastai turi būti ne didesnis kaip 500 gyventojų. Sudarant seniūnaitijas miestuose iš vienos ar kelių bendras ribas turinčių kompaktiškai užstatytų teritorijų, kuriose gyventojų tankis ne mažesnis kaip 100 gyventojų / ha, gyventojų, susietų kaimynystės ryšiais ir poreikiais, skaičius paprastai turi būti ne didesnis kaip 3 000 gyventojų. Seniūnaitijos sudaromos nepriklausomai nuo to, ar steigiamos seniūnijos, ar nesteigiamos. Gyvenamųjų vietovių ar jų dalių suskirstymą (sugrupavimą) į seniūnaitijas (seniūnaitijų sudarymo projektą) tvirtina meras savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu.

2. Seniūnaitijų gyventojai, turintys teisę rinkti šios savivaldybės tarybą, šio įstatymo ir savivaldybės tarybos nustatyta tvarka renka gyvenamosios vietovės bendruomenės atstovus – seniūnaičius. Seniūnaitis renkamas 4 metams, bet ne ilgiau negu iki išrinkus savivaldybės tarybą surengtuose seniūnaičių rinkimuose bus išrinktas seniūnaitis. Seniūnaitis dirba visuomeniniais pagrindais.

3. Seniūnaičių rinkimai organizuojami ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo tos dienos, kai į pirmąjį savivaldybės tarybos posėdį susirenka ir prisiekia išrinktos savivaldybės tarybos nariai. Seniūnaičių rinkimų datą skelbia administracijos direktorius arba administracijos direktoriaus pavedimu – seniūnas. Jeigu seniūnijos neįsteigtos, seniūnaičių rinkimų datą skelbia savivaldybės administracijos direktorius arba administracijos direktoriaus pavedimu – paskirtas valstybės tarnautojas. Seniūnaičių rinkimų data skelbiama

ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos. Seniūnaičių rinkimų data, rinkimų būdas (būdai) ir kita aktuali informacija apie seniūnaičių rinkimus skelbiama savivaldybės interneto svetainėje, viešai savivaldybės ir seniūnijos patalpose, skelbimų lentose (ten, kur jos oficialiai įrengtos) ir vietinėse ar regioninėse visuomenės informavimo priemonėse.

4. Kandidatus į seniūnaičius gali siūlyti tik tos seniūnaitijos, kurioje renkamas seniūnaitis, gyventojai, bendruomeninės organizacijos.

5. Kandidatu į seniūnaičius gali būti pilnametis seniūnaitijos gyventojas, deklaravęs gyvenamąją vietą toje seniūnaitijoje, kurioje jo kandidatūra siūloma į seniūnaičius.

6. Seniūnaičiu negali būti renkamas asmuo, kuris:

1) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;

2) yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys.

7. Seniūnaičiu negali būti renkamas tos savivaldybės tarybos narys, savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės kontrolierius, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.

8. Seniūnaičiu negali būti renkamas asmuo, kuris teismo pripažintas neveiksniu tam tikroje srityje.

9. Seniūnaitijose, kuriose gyvena ne daugiau kaip 500 gyventojų, seniūnaičiai paprastai renkami gyventojų susirinkime, kurį savivaldybės tarybos nustatyta tvarka organizuoja seniūnas. Jeigu seniūnija neįsteigta, gyventojų susirinkimą organizuoja savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas valstybės tarnautojas. Seniūnaitis renkamas balsuojant. Išrinktas seniūnaičiu laikomas tas kandidatas, kuris surinko daugiausia susirinkime dalyvavusių gyventojų balsų.

10. Seniūnaitijose, kuriose gyvena daugiau kaip 500 gyventojų, seniūnaičiai paprastai renkami savivaldybės tarybos nustatyta tvarka organizuojant gyventojų susirinkimą arba gyventojams balsuojant raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis. Išrinktu seniūnaičiu laikomas daugiausia balsų gavęs kandidatas.

11. Rinkimai laikomi įvykusiais, jeigu rinkimuose dalyvauja ne mažiau kaip 5 procentai seniūnaitijos gyventojų, turinčių teisę rinkti seniūnaitį. Neįvykus rinkimams, pakartotiniai rinkimai organizuojami ne vėliau kaip po 2 mėnesių. Pakartotiniams rinkimams netaikomas šioje dalyje nustatytas reikalavimas dėl rinkimuose dalyvaujančių gyventojų skaičiaus.

12. Išrinktam seniūnaičiui ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po rinkimų įteikiamas savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytos formos seniūnaičio pažymėjimas, kuriame įrašomi šie duomenys:

1) seniūnaičio vardas ir pavardė;

2) savivaldybės, seniūnijos (jeigu ji yra įsteigta) ir seniūnaitijos, kurios gyventojų atstovu asmuo išrinktas, pavadinimas;

3) išrinkimo seniūnaičiu data.

13. Seniūnaičio pažymėjime turi būti seniūnaičio atvaizdas (nuotrauka). Seniūnaičio pažymėjimas turi būti pasirašytas mero. Seniūnaičio pažymėjimas nėra asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas.

14. Seniūnaitį atšaukia iš pareigų savivaldybės administracijos direktorius, jeigu seniūnaičiu nepasitikėjimą pareiškia seniūnas motyvuotu teikimu ar ne mažiau kaip 5 procentai seniūnaitijos gyventojų, turinčių teisę rinkti seniūnaitį. Seniūnaičio atšaukimo tvarką nustato savivaldybės taryba.

15. Jeigu seniūnaitis atsisako savo įgaliojimų, netenka seniūnaičio statuso pareiškus nepasitikėjimą arba negali atlikti funkcijų dėl ligos (kai laikinasis nedarbingumas trunka ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba ilgiau kaip 140 dienų per paskutinius 12 mėnesių), organizuojami nauji seniūnaičio rinkimai.

16. Seniūnaičiui su jo, kaip seniūnaičio, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Šios išmokos dydį ir atsiskaitymo tvarką nustato tos savivaldybės taryba.

17. Išrinktiems seniūnaičiams per 3 mėnesius nuo jų išrinkimo dienos savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka organizuojami mokymai, skirti įgyti kompetencijos, būtinos tinkamai atlikti šiame įstatyme nustatytas seniūnaičių funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-2387](#), 2012-11-08, *Žin.*, 2012, Nr. 136-6958 (2012-11-24)

Nr. [XII-611](#), 2013-11-21, *Žin.*, 2013, Nr. 124-6287 (2013-12-05)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2494](#), 2016-06-28, paskelbta TAR 2016-07-07, i. k. 2016-19345

1. Seniūnaitis, atstovaudamas seniūnaitijos gyventojų interesams seniūnijoje, savivaldybės institucijose ir savivaldybės teritorijoje veikiančiose valstybės įstaigose:

1) turi teisę tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant savivaldybės institucijų sprendimų projektus, kai sprendžiami klausimai yra susiję su jo atstovaujamos gyvenamosios vietovės bendruomenės viešaisiais reikalais;

2) dalyvauja svarstant klausimus dėl piniginės socialinės paramos skyrimo savivaldybės tarybos nustatyta tvarka;

3) dalyvauja pretendentų į seniūno pareigas konkurso komisijoje;

4) dalyvauja organizuojant gyventojų apklausas ir gyventojų susitikimus su savivaldybės tarybos nariais, seniūnu, savivaldybės administracijos direktoriumi arba šio įgaliotu atstovu, kitais savivaldybės ir valstybės institucijų ir įstaigų atstovais;

5) dalyvauja seniūnaičių sueigoje;

6) kalendoriniams metams pasibaigus per 2 mėnesius seniūnaitijos gyventojams pateikia praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą ir veiklos kryptis kitiems kalendoriniams metams.

2. Seniūnaitis skatina gyventojus:

1) prižiūrėti gyvenamosios vietovės teritoriją, rūpintis aplinkos apsauga;

2) rūpintis labiausiai pažeidžiamais bendruomenės nariais (socialinę riziką patiriančiomis šeimomis, nepilnamečiais, vienais gyvenančiais asmenimis, neįgaliaisiais ir kt.);

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-649](#), 2017-09-28, paskelbta TAR 2017-10-10, i. k. 2017-16086

3) organizuoti sveikatinimo, kultūros ir sporto renginius ir juose dalyvauti;

4) organizuoti bendruomenės saugumo užtikrinimo priemones ir jose dalyvauti;

5) puoselėti savo gyvenamosios vietovės materialųjį ir nematerialųjį paveldą.

3. *Neteko galios nuo 2018-01-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-677](#), 2017-10-12, paskelbta TAR 2017-10-23, i. k. 2017-16708

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-971](#), 2010-06-30, Žin., 2010, Nr. 86-4525 (2010-07-20)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2494](#), 2016-06-28, paskelbta TAR 2016-07-07, i. k. 2016-19345